

BIBLIOTEKSLEDERMØDE 2010

DIGITALE MULIGHEDER FOR ALLE

DANSKERNES DIGITALE BIBLIOTEK

PARTNERSKABER

BIBLIOTEK.DK

LITTERATURFORMIDLING

RESSOURCEOPTIMERING

STRATEGI

LIVSLANG LÆRING

NETVÆRK

LÆSNING

DIGITALE MULIGHEDER FOR ALLE

Det nye bibliotek er her, fastsløgt vi i sidste års beretning. Det er det fortsat, og det er i hastig udvikling. Nu taler vi ikke bare om webservicer i det hybride bibliotek, men om Danskernes Digitale Bibliotek som en samlet platform for alle typer ydelser. Vi har med websitet for børn, pallesgavebod.dk, demonstreret en slags prototype for et digitalt bibliotek. Desuden er vi i gang med at realisere en ny organisationsform for fællesoffentlig drift og udvikling af digitale services.

Rapporten Folkebibliotekerne i vidensamfundetrummer en lang række anbefalinger. De bygger hovedsageligt på tre grundlæggende visioner: Danskernes Digitale Bibliotek, nyt indhold og koncept til det fysiske bibliotek og partnerskaber som middel til at skabe et mere involverende og differentieret bibliotekstilbud. Der har vist sig klar tilslutning til disse visioner i biblioteksverdenen, og udviklingen sker i øjeblikket tydeligt i trit med anbefalingerne.

Næste skridt er en politisk beslutning, der afgør, om Danskernes Digitale Bibliotek fortsat skal udvikles på basis af frivilligt samarbejde, eller om der skal indgås en forpligtende aftale mellem staten og kommunerne. Det er også en politisk afgørelse, om Danskernes Digitale Bibliotek er folkebibliotekerne på nettet eller et bibliotek, hvor arkitektur og faciliteter grundlæggende

er ens for brugeren fra den allertidligste biblioteksbrug, over skole, uddannelsesforløb og den voksne og professionelle brug. Det vil sige: Skal Danskernes Digitale Bibliotek i forhold til arkitektur, funktionaliteter og services være et fælles koncept for de nuværende skole-, folke-, uddannelses- og forskningsbiblioteker?

I forhold til forskningsbibliotekerne giver tanken mening på flere leder. For det første arbejder DEFF-styrelsen på en strategi for DEFF, der sigter mod en bredere kreds af brugere end de traditionelle læseanstalter, og for det andet foreligger der en Open Access-rapport, der anbefaler en ny publiceringsform, der giver fri adgang til al dansk forskning finansieret af det offentlige. Det er bare to ud af mange store skridt, der understøtter det nye bibliotek.

Men grundlæggende handler det først og fremmest om, at alle bibliotekstyperne står med den samme udfordring: At bruge de digitale muligheder til en intensiveret udnyttelse af kultur- og videnressourcer i alle livssammenhænge.

Uanset hvilke løsninger vi vælger, står vi også over for et opbrud i institutionernes organisation. En kæmpeudfordring, men også en forudsigtning for at løse opgaverne.

BIBLIOTEK.DK SOM OMDREJNINGSPUNKT

I 2010 øges eksponeringen af bibliotek.dk i offentligheden. Bibliotek.dk indgår nemlig som en del af den fællesoffentlige kampagne, eDag3.

Målet for biblioteksdelen af kampagnen er at skabe opmærksomhed om de digitale materialer med direkte adgang fra bibliotek.dk, såsom musik, e-bøger og leksikonartikler. Kampagnen understøttes af bibliotekernes kompetencenetværk med events, læringsrum m.m.

For de fleste slutbrugere er bibliotek.dk bibliotekernes ansigt udadtil. Den seneste brugerundersøgelse af bibliotek.dk viser, at brugertilfredsheden er skyhøj. Der er ganske vist en forholdsvis overvægt af studerende, men over halvdelen af brugerne er erhvervsaktive.

Der arbejdes løbende på at forbedre brugeroplevelsen. Brugere kan nu anmelde materialer og udtrykke deres vurdering med stjerner. De inspireres med tilbud om relateret materiale eller information om, hvad andre har lånt. Der er etableret bedre præsentation af relateret materiale og bedre forbindelse til lokale systemer. Resultatet af udviklingen kommer bl.a. til udtryk i en fortsat stabil stigning af bestillinger i såvel bibliotek.dk som mellem biblioteker.

Forudsætningen for den gode brugeroplevelse er et underliggende velfungerende lånesamarbejde. Den nationale kørselsordning sikrer fortsat, at bibliotekerne er bundet effektivt sammen.

■ HANDLINGER

- Vi vil tilbyde flere tjenester på mobile platforme. Vi etablerer mobil adgang til udlånsstatus, søgning og bestilling i bibliotek.dk
- Vi vil omsætte brugernes ønsker fra brugerundersøgelsen i konkrete udviklingsinitiativer
- Vi udvikler integration af bibliotek.dk med andre tjenester – sidst med netmusikken
- Vi optimerer bibliotekernes og brugernes anvendelse af katalogdata ved at indlemme de danske bibliotekers bestand i WorldCat. Den grundlæggende opdatering følges nu op af den løbende opdatering
- Vi udvikler et fælles system til opsamling og formidling af brugerskabte data
- Bibliotek.dk indgår i eDag3-kampagnen 2010.

LINKS

Brugerundersøgelse af bibliotek.dk, oktober 2009:
www.danbib.dk/docs/Brugersurvey_2009.pdf

bibliotek.dk-statistikker:
www.danbib.dk/index.php?doc=bibdkstatistik

Udviklingsplan 2010 - løbende opdatering:
www.bibliotekogmedier.dk/beretning/udviklingsplan-2010

Forberedelse af udviklingsplaner (bibliotek.dk):
www.bibliotekogmedier.dk/beretning/forberedelse-udviklingsplaner

Projekt om brugerskabte data:
www.bibliotekogmedier.dk/tilskud/tilskud-og-puljer-biblioteker/netbibliotekspuljen/brugerskabte-data

Åbne biblioteker – også på afstand:
www.bibliotekogmedier.dk/beretning/aabne-biblioteker

ADHL – Andre der har lånt:
<http://www.danbib.dk/index.php?doc=adh1>

Danske biblioteker i WorldCat:
<http://www.bibliotekogmedier.dk/beretning/worldcat>

VIDENSAMFUNDETS BIBLIOTEK MED HJERNE OG HJERTE

I vidensamfundet er folkebibliotekets indsats for at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet vigtigere end nogensinde før. Samfundets værdiskabelse baseres i stigende grad på borgernes evne til at omsætte information til viden og til at udnytte denne viden til at skabe ny værdi. I kraft af den øgede konkurrence, der er et resultat af globaliseringen, bliver denne værdiskabelse endnu mere central.

Det var budskabet fra det ministerielle udvalg, der i marts måned publicerede rapporten om folkebibliotekerne i vidensamfundet.

Rapporten, der tager udgangspunkt i vidensamfundets behov, giver anbefalinger inden for fem hovedområder: Åbne biblioteker, inspiration og læring, Danskernes Digitale Bibliotek, partnerskaber og professionel udvikling.

Ved årsmødet og løbende derefter har formidling og diskussion af indholdet optaget bibliotekssektoren.

Der blev stillet det spørgsmål, om der i rapportens budskaber var for meget hjerne og for lidt hjerte. Biblioteket blev i mange sammenhænge beskrevet som et redskab til at opfylde samfundsmæssige behov og ikke som et formål i sig selv. Rapporten forholder sig i overensstemmelse med kommissoriet til vidensamfundets og globaliseringens udfordringer, men fastholder også fortsat bibliotekernes rolle som kulturinstitutioner.

Generelt er der i sektoren klar opbakning til rapporten. Visionen om Danskernes Digitale Bibliotek, som er det største nytiltag, har især givet anledning til debat, mange spørgsmål og forestillinger om, hvad det er for et produkt.

Vi er nu i fuld gang med i handling at følge op på rapportens anbefalinger. Danskernes Digitale Bibliotek er en særlig udfordring, idet det forudsætter et fællesskab mellem staten og alle landets kommuner.

■ HANDLINGER

- Vi gav tilskud til og var medarrangør af Topmøde 2010
- Åbne biblioteker: Udviklingspuljens indsatsområder er justeret i overensstemmelse med rapportens anbefalinger. Flexibel biblioteksbetjening og ny formidling i biblioteksrummet er således nye indsatsområder under Udviklingspuljen
- Inspiration og læring: En ny samarbejdsaftale er indgået med IT- og Telestyrelsen om udbygning af samarbejdet om læringsaktiviteter i bibliotekerne
- Danskernes Digitale Bibliotek: Vi vil bidrage til det kommende samarbejde mellem Kulturministeriet og KL om fastlæggelse af rammerne for Danskernes Digitale Bibliotek. Arbejdet i Koordinationsudvalget for Netbiblioteker er styrket gennem ansættelse af en projektleder. Vi vil koordinere de mange initiativer inden for adgangsstyring
- Partnerskaber: Udviklingspuljen har ydet støtte til en række projekter, bl.a. *Limboland* og *Den kompetente borger*
- Professionel udvikling: Professionshøjskolen Metropol forventer i foråret 2011 at udbyde to kompetencegivende moduler udviklet i samarbejde med Bibliotekschefforeningen og Bibliotekarforbundet.

LINKS

Folkebibliotekerne i vidensamfundet:
www.bibliotekogmedier.dk/beretning/udvalg-om-folkebiblioteker

Topmøde 2010:
www.bf.dk/Topmoede2010.aspx

Indsatsområdet under Udviklingspuljen:
www.bibliotekogmedier.dk/tilskud/tilskud-og-puljer-biblioteker/udviklingspuljen

Samarbejdsaftale med IT- og Telestyrelsen:
<http://www.bibliotekogmedier.dk/beretning/lær-mere-programmet>

Partnerskaber:
www.odensebib.dk/limboland
www.denkompetenteborger.dk

Fleksibel biblioteksbetjening
Åbne biblioteker
Bogbusbooking
Integrerede biblioteker

BIBLIOTEKSBETJENING TIL ALLE

Lukningen af mange især små og traditionelle filialer har ført til udfordringen med at skabe nye betjeningsformer.

Styrelsens strategi har været at understøtte udviklingen og udbredelsen af nye fleksible biblioteksformer, der kan nå borgerne i alle dele af landet.

I det ekstraordinære indsatsområde under Udviklingspuljen, *Biblioteker i hele landet*, er resultaterne nu blevet synlige i det danske bibliotekslandskab. Især modellen med delvist selvbetjente biblioteker har bredt sig. Men også bogbussen benyttet på nye fleksible måder og afhentningssteder er taget i anvendelse. En model har været at lade biblioteket indgå i fælles-

skab med andre institutioner, f.eks. kulturhuse, men især integration med borgerserviceydelser breder sig i kommunerne.

Styrelsen for Bibliotek og Medier holdt en konference om fleksibel biblioteksbetjening i august med 90 deltagere og stort engagement.

Forskningsresultater og gode historier fra den praktiske bibliotekshverdag vidner om en stor succes hos borgere og politikere. Bibliotekerne kan dog ikke hvile på laurbærene. Budgetforhandlingerne i kommunerne varsler nye besparelser. Styrelsen opfordrer derfor til fortsat nytænkning og afprøvning af flere nye former, f.eks. arbejdspladsbetjening.

■ HANDLINGER

- Vi udbyder et fornyet indsatsområde under Udviklingspuljen om fleksibel biblioteksbetjening
- Vi vil iværksætte en evaluering af åbne biblioteker
- Vi vil løbende følge udviklingen, herunder benyttelsen af åbne biblioteker.

LINKS

Konference om fleksibel biblioteksbetjening:
www.bibliotekogmedier.dk/beretning/seminar

Indsatsområder under Udviklingspuljen:
www.bibliotekogmedier.dk/tilskud/tilskud-og-puljer-biblioteker/udviklingspuljen

Åbne biblioteker:
www.bibliotekogmedier.dk/tilskud/tilskud-og-puljer-biblioteker/udviklingspuljen/aabne-biblioteker

FOLKEBIBLIOTEKERNE på NETTET EN ALSIDIG DIGITAL GAVEBOD

Rapporten *Folkebibliotekerne i vidensamfundet* har en række markante anbefalinger på det digitale område. Arbejdet med etablering af det, som har fået arbejdstitlen Danskernes Digitale Bibliotek (DDB), er et direkte resultat af anbefalingen om et fælles digitalt bibliotekstilbud. Idéen om et nationalt digitalt bibliotek har fra første færd haft bred opbakning blandt folkebibliotekerne, selv om tilbuddets omfang og navn ikke fra starten var formuleret.

Med det fælles nationale børnewebsted, pallesgavebod.dk, har Koordinationsgruppen for Netbiblioteker og folkebibliotekerne allerede vist en bæredygtig model for et nationalt digitalt bibliotekstilbud. Palles Gavebod er en central løsning med skræddersyet formidling til de 8-12-årige, der spiller sammen med aktiviteter i det lokale fysiske bibliotek. DDB bliver imidlertid en endnu større gavebod. Derfor er der også behov for et mere forpligtende samarbejde, der omfatter alle folkebiblioteker.

I sin udfoldede form skal DDB give adgang til et stort udvalg af e-bøger, lydbøger, spil, musik og film og dertil præsentere den digitaliserede kulturarv og stille interaktive tjenester til rådighed. Der vil muligvis indgå en grundpakke af materialer uafhængigt af bopælskommune. Alle biblioteker kan ved kollektiv indsats nyde godt af et DDB med fælles tilbud, som er afstemt med den lokale formidling, og tilbyde borgeren digitale tjenester, som biblioteket ikke havde kunnet producere på egen hånd. Dermed må DDB også tænkes som et mere fragmenteret og lokalt tilbud end Palles Gavebod, der er etableret som ét sammenhængende formidlingsunivers.

Realiseringen af DDB foregår i to spor. Koordinationsgruppen arbejder videre med udvikling og drift af tjenester, som vil indgå i DDB. KL og Kulturministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, som skal udarbejde modeller for organisatoriske, finansielle og tekniske rammer for DDB.

■ HANDLINGER

- Vi faciliterer folkebibliotekernes arbejde med Danskernes Digitale Bibliotek
- Vi faciliterer folkebibliotekernes arbejde med Palles Gavebod
- Vi støtter gennem Koordinationsgruppen for Netbiblioteker udvikling og drift af kultur- og bibliotekspolitisk vigtige digitale services: Palles Gavebod, Litteratursiden og Biblioteksvagten
- Vi vil målrette midler fra Koordinationsgruppen for Netbiblioteker og overbygningsmidler til udviklingen af Danskernes Digitale Bibliotek
- Vi støtter gennem Udviklingspuljen og netbiblioteksmidler udvikling af nye digitale tilbud på nettet.

LINKS

DDB:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/beretning/digitale-bibliotek>

Verden første digitale børnebibliotek:

www.pallesgavebod.dk

Koordinationsgruppen for Netbiblioteker:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/koordinationsgruppen

Brugerskabte data:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/brugerskabte-data

Biblioteksvagten.dk:

www.biblioteksvagten.dk

Litteratursiden.dk:

www.litteratursiden.dk

Folkebibliotekerne i vidensamfundet:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/udvalg-om-folkebiblioteker

SAMARBEJDE SKABER RESULTATER

Samarbejde og partnerskaber er kodeord i arbejdet med samfundsmæssig integration på bibliotekerne – både nationalt og lokalt.

Styrelsen for Bibliotek og Medier modtager i perioden 2008 til 2011 satspuljemidler til en række integrationstiltag, herunder etablering af medborgercentre og online lektiehjælp.

Vi arbejder sammen med Integrationsministeriet og Statsbiblioteket om at skabe rammer for nye tilbud. En samarbejdsaftale for perioden 2010 til 2012 med Integrationsministeriet skal inspirere bibliotekerne til flere aktiviteter for borgere i udsatte boligområder.

Rundt om i landet arbejder 14 biblioteker i udsatte boligområder sammen med andre kommunale og private partnere om at fungere som medborgercentre med vægt på uformel rådgivning og læring. Medborgercentrene bygger på partnerskaber med andre kommunale tilbud – eventuelt også frivillige organisationer og foreninger. Målet er at hjælpe beboerne til at klare sig bedre i samfundet.

Lektier Online er et eksempel på et bredt nationalt samarbejde. Det retter sig især mod de tosprogede, ældste drenge i folkeskolen, der ikke bruger de fysiske lektiecaféer. Lektier Online bliver markedsført i udsatte boligområder, og ca. 800 børn og unge har fra januar til september 2010 fået hjælp – nogenlunde lige mange drenge og piger! Tilbuddet har åbent tre aftener om ugen, den ene af dem søndag.

Statsbiblioteket er tovholder og udvikler på Lektier Online, mens Styrelsen for Bibliotek og Medier sammen med Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet står bag tilbuddet.

Ude i landet er en række biblioteker i efteråret 2010 værter for dialogmøder, der tager udgangspunkt i filmen *Limboland*. Det sker i samarbejde med filmselskabet Zentropa. De medvirkende – både i filmen og i dialogmøderne – er unge indvandrere, og filmen handler om de problemer, som de møder i dagligdagen. Bibliotekerne i Odense, Århus og København tilbyder en pakke med forslag til afvikling af arrangementerne.

■ HANDLINGER

- Vi arbejder sammen med Integrationsministeriet på at
 - skabe flere uformelle læringstilbud til etniske minoriteter på bibliotekerne f.eks. i form af mentorordninger og bydelsmødre samt sprog- og It-caféer
 - intensivere bibliotekernes rolle som kulturformidlere og kulturelle brobyggere i forhold til nye danskere
 - styrke bibliotekets funktion som forum for debat om integration og kultur møde
- Vi arbejder sammen med Statsbiblioteket, Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet på at give socialt udsatte unge lektiehjælp på nettet, så de får bedre mulighed for at påbegynde og fuldføre en ungdomsuddannelse
- Vi støtter medborgercentre i Aalborg, Århus, Fredericia, Dalum, Albertslund, København og Helsingør med tilbud om læring og rådgivning, for at flere beboere i udsatte boligområder får mulighed for at klare hverdagens og samfundets krav
- Vi giver økonomisk tilskud til formidling af filmen Limboland i form af udvikling af arrangementsforslag og koordinering af dialogmøder.

LINKS

Samarbejdsaftale med Integrationsministeriet:

www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/fokusomraader/partnerskaber/integrationssamarbejde

Integration og medborgercentre:

www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/fokusomraader/integration

Lektier Online:

www.lektier-online.dk

LIV I LITTERATURFORMIDLING OG LÆSNING GENNEM HELE LIVET

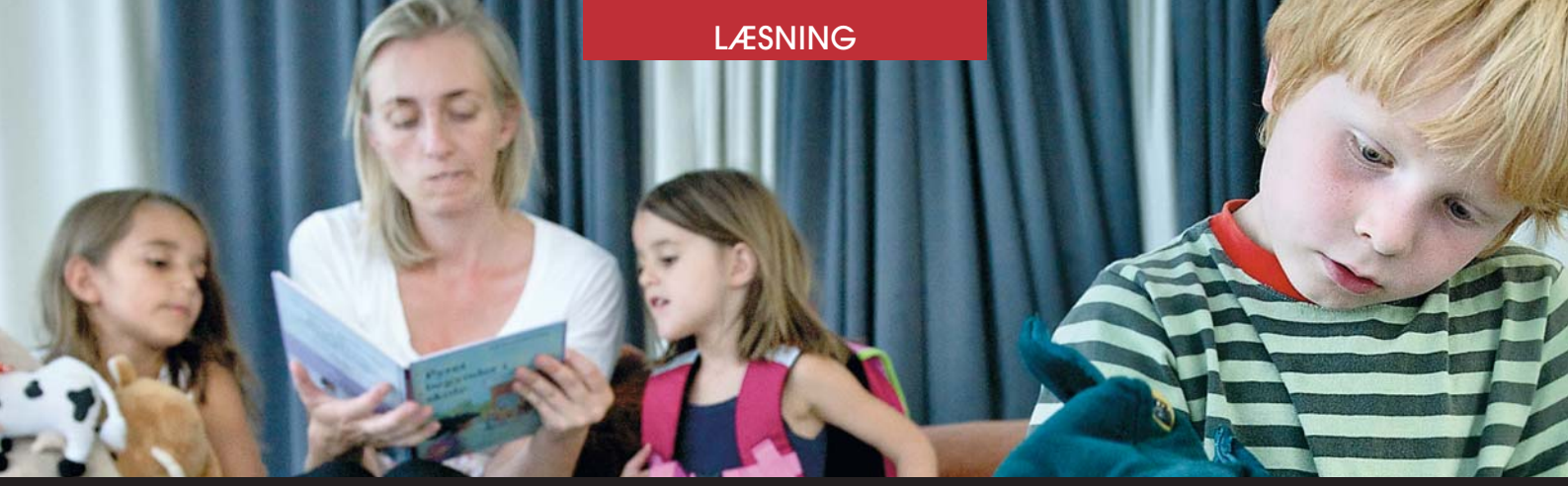
Udvikling af litteraturformidling og styrkelse af børn og voksnes læselyst og -evner er et vitalt område for Styrelsen for Bibliotek og Medier. Med e-bøger, poetry slam, litterær lydkunst, netbaserede læseklubber, sms-noveller og stregkodeteknologi rundt omkring i det offentlige rum har nye døre åbnet sig i forhold til at nå læserne. Gennem øret, på nettet, på mobilen og i det fysiske rum.

Siden 2009 har styrelsen gennem Bogstartprogrammet styrket formidlingen af børnebøger helt hjemme i småbørnsfamiliernes stuer. På nettet har de 8-12-årige i 2010 med lancering af børnesitet pallesgavebod.dk fået en oplevelsesbaseret og interaktiv indgang til bøger, tegneserier og andet læsestof. Læselyst, Bogstartprogrammet og pallesgavebod.dk viser, hvordan vi i tæt samarbejde med bibliotekerne er i gang med at realisere visionen om, at lystlæsningen og litteraturen

skal ud, hvor børnene er: I skolen, i børnehaven, i hjemmet og på nettet.

Litteraturformidling er fortsat en kerneydelse for folkebibliotekerne, og derfor har vi fokus på at styrke nytænkningen på dette felt. Potentialet er enormt. Formålet er at bruge mangfoldigheden af platforme til at nå bredere ud i en virkelighed, hvor mange læser minimalt i hverdagen. Tit på grund af store læsevanskeligheder og manglende inspiration til læsning.

På børneområdet fungerer Styrelsen for Bibliotek og Medier som sekretariat for Læselystprogrammet, der er et flerårigt samarbejde mellem Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Socialministeriet. Læselystprojekterne slår bro mellem skole, institution og fritid og skaber alternative læringsarenaer, f.eks. i børnehavebiblioteker og læsekonkurrencer.

■ HANDLINGER

- Vi samarbejder med DR og biblioteker over hele landet om Romanklubben og Krimiklubben
- Vi opfordrer bibliotekerne til at afprøve nye læseaktiviteter for unge og voksne og giver tilskud til projekterne via Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker
- Vi samarbejder med bibliotekerne om pallesgavebod.dk, der giver tweens mellem 8 og 12 år masser af inspiration og læsetips
- Vores Bogstartprogram i 15 forskellige kommuner giver børn i alderen 0-3 år og deres forældre gode oplevelser med børnelitteratur
- Vi sætter fokus på børns lyst til at læse mere gennem vores arbejde med Læselystprogrammet
- Vi styrker børns møde med bøger i børnehavebiblioteker i en lang række kommuner
- Vi samarbejder med Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet om Lektier-online, der retter sig mod unge i udsatte boligområder
- Vi støtter NOTAs projekt *Unge ordblinde i hele landet*.

LINKS

DRs læseklubber:

www.dr.dk/Nyheder/Kultur/Laeseclubber

Læselystprogrammet for børn og unge:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/laeselyst

Børnehavebiblioteker:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/boernehavebiblioteker

Bogstart for småbørn:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/bogstart

Lektier Online:

www.lektier-online.dk/node/2

Lektiecafeer:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/lektiecafeer

Pallesgavebod.dk for de 8-12-årige:

www.pallesgavebod.dk

BØRNEKULTUREN RÆKKER UD

I marts 2010 relancerede Børnekulturens Netværk *Børnekulturportalen*, der præsenterer både netværkets og netværkspartneres egne initiativer og større, lokale arrangementer, nyheder og projekter. Portalen skal være inspirationskilde for alle i hele landet, der arbejder professionelt med børne- og ungekultur. Den nye portal har fokus på aktuelle temaer og redskaber til at skabe og dele viden om børne- og ungekultur. Den indeholder bl.a. en projektbank til brugernes egne projekter og giver mulighed for debat og diskussion.

I 2010 har netværket desuden udgivet publikationen *BØRN RUM FORM – Arkitektur og design for begyndere*. Den sætter fokus på formidlingen til børn og unge og giver bud på, hvordan arkitektur og design kan få en central plads i deres dagligdag. Børnekulturens Netværk supplerer udgivelsen med forskellige initiativer, bl.a. en inspirationspjece til kommuner og beslutningstagere.

Børnekulturens Netværk arbejder på at styrke samarbejdet mellem staten og kommunerne og har været med til at sikre, at hovedparten af de nuværende regionale kulturaftaler har børne- og ungekultur som et prioriteret indsatsområde. Gennem netværksmøder med udgangspunkt i kulturaftalernes temaer udvikler Børnekulturens Netværk nye netværk på tværs af kommunegrænser, kulturregioner og kulturinstitutioner.

For at styrke kunst og kultur i dagtilbud har Børnekulturens Netværk oprettet en arbejdsgruppe om de kulturelle temaer i dagtilbuddenes pædagogiske læreplaner med henblik på videre tiltag og forsøg, der kan styrke området. På skoleområdet samarbejder Børnekulturens Netværk med Undervisningsministeriet, bl.a. om et forsøg med de praktiske/musiske fag, og planlægger en styrket informationsindsats, der skal inspirere til et øget samarbejde mellem folkeskolen og kultursektoren.

■ HANDLINGER

- Børnekulturens Netværk samarbejder med kommunerne, bl.a. gennem de regionale kulturaftaler
- Børnekulturens Netværk nedsætter en dagtilbudsarbejdsgruppe
- Børnekulturens Netværk planlægger en styrket informationsindsats, der skal øge samarbejdet mellem folkeskolen og kulturinstitutioner.

LINKS

Børnekulturportalen:
www.boernogkultur.dk

BØRN RUM FORM:

www.boernogkultur.dk/om-boernekulturens-netvaerk/publikationer/boern-rum-form

DEN **UNGE** MÅLGRUPPE

Et projektarbejde i 2009 førte til, at unge nu er blevet en del af Børnekulturens Netværks målgruppe på lige fod med børn. Det betyder, at netværket nu også arbejder specifikt for at fremme udviklingen af kunst og kultur for, med og af unge gennem rådgivning, viden- deling, dokumentation og samarbejde både nationalt og internationalt. Netværket har bl.a. indgået en række samarbejdsprojekter med fokus på udvikling af ungekultur med Herlev Kommune og Radiatorfabrikken, Fanø Kommune, Teaterkompagniet på Syddjurs og Odsherred Kommune.

I februar 2010 offentliggjorde Børnekulturens Netværk rapporten *Ungekultur i nye rammer*. Rapporten giver et godt indblik i unge som målgruppe. Rapporten giver

også en række anbefalinger til, hvordan Kulturministeriet, kulturinstitutioner, kommuner og andre, der arbejder professionelt med kunst og kultur for unge, kan udvikle nye metoder til arbejdet med ungeområdet. Anbefalingerne giver et konkret afsæt for netværkets videre arbejde på dette område.

Med indsatsområdet *Biblioteksbetjening af unge* er folkebibliotekerne blevet opfordret til at udvikle nye formidlingskoncepter og tilbud, der eksperimenterer, involverer og engagerer unge. Projekterne bør tage udgangspunkt i de unges brug af såvel det fysiske som det virtuelle rum og gerne med fokus på idéen om biblioteket som stedet, hvor man mødes om kulturelle oplevelser.

■ HANDLINGER

- Børnekulturens Netværk yder sparring og støtte til udvalgte ungeprojekter
- Børnekulturens Netværk forbereder et modelforsøg, som søsættes i 2011
- Børnekulturens Netværk videndeler erfaringer og information om ungekultur på Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk.

LINKS

Ungekultur i nye rammer:

www.boernogkultur.dk/om-boernekulturens-netvaerk/publikationer/ungekultur-i-nye-rammer

Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker:

www.bibliotekogmedier.dk/filskud/filskud-og-puljer-biblioteker/udviklingspuljen

Biblioteksbarometer Projektbanken Aktivitetsmålinger Brugerfacts

NØGLETAL DER TALER ...

Folkebibliotekerne havde mere end 36 mio. besøg i 2009. Folkebibliotekernes hjemmesider og søgetjenesten bibliotek.dk havde 25,7 mio. besøg. De 16 største forskningsbiblioteker havde knap 3,5 mio. besøg i 2009.

Bogen er fortsat i centrum på folkebibliotekerne. Tre fjerdedele af nyanskaffelserne i 2009 er bøger, og det er også bøger, der bliver lånt mest ud af.

I 2009 så udlånet på folkebibliotekerne ud til at have stabiliseret sig og er nu på godt 48 mio. I perioden 2000 til 2009 faldt udlånet af fysiske materialer på folkebibliotekerne med 22 % og med 36 % på forskningsbibliotekerne. Til gengæld bliver lånene ofte fornyet, og derfor er det samlede udlån (udlån og fornyelser) steget i 2009. Fra 2000 til 2009 er antallet af fornyelser steget mere end 168 %, og fornyelserne udgør nu 37 % af det samlede udlån på folkebibliotekerne.

På forskningsbibliotekerne er antallet af fornyelser højere end antallet af førstegangslån.

På folkebibliotekerne steg antallet af downloads med 109 % fra 2008 til 2009. På forskningsbibliotekerne var downloads den mest brugte låneform med 16 mio. downloads i 2009.

I begge typer af biblioteker er der de seneste år sket en ganske stor stigning i antallet af gennemførte undervisningssessioner, og antallet af deltagere stiger. Det er et meget tydeligt eksempel på en opgave, der i løbet af få år er vokset fra en lidt marginal position til at blive en aktivitet, der fylder meget i den samlede opgaveportefølje, og som også tiltrækker brugere.

48 projekter på folkebibliotekerne fik tilskud fra Udviklingspuljen i 2009, og 15 projekter på forskningsbibliotekerne fik i 2009 støtte fra DEFF.

■ HANDLINGER

- Vi udbygger vores statistik. Biblioteksbarometeret udvikles stadig i samarbejde med både folke- og forskningsbibliotekerne
- Vi præsenterer alle udviklingsprojekter fra folkebibliotekerne i Projektbanken
- Vi yder tilskud til projekter, bl.a. til udvikling af et benchmarkingsredskab til måling af brugertilfredshed på folkebibliotekerne samt til et projekt med det formål at tilvejebringe en operationel beskrivelse af bibliotekets brugere og ikke-brugere, baseret på etnografiske undersøgelser
- Vi samarbejder med folkebibliotekerne om at videreudvikle KPIIndex til at omfatte nye modeller for målinger af folkebibliotekernes aktiviteter på nettet, f.eks. brugen af blogs, Facebook, Twitter mfl.
- Vi samarbejder med Danmarks Statistik. Danmarks Statistik overtager fra 2010 indsamlingen, bearbejdningen og publiceringen af folke- og forskningsbiblioteksstatistikken.

LINKS

Biblioteksbarometer:

www.bibliotekogmedier.dk/statistik/biblioteksstatistik/biblioteksbarometer
www.bibliotekogmedier.dk/beretning/biblioteksbarometer_folkebiblioteker

Projekter:

<http://udviklingspuljeprojekter.bibliotekogmedier.dk>

KPIIndex:

<http://bib.kpiindex.dk>

SBS:

<http://sbs.bs.dk>

Livslang læring Informationskompetence Internationalt samarbejde Strategi

DEFF OG INNOVATION

Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) udvikler ny strategi med fokus på innovation. Grundlaget for strategiarbejdet er, at DEFF gennem 12 år løbende har leveret gode resultater, herunder opbygget en velfungerende biblioteksinfrastruktur gennem et tæt samarbejde med uddannelses-, fag- og forskningsbibliotekerne. Herudover blev DEFF i 2009 udvidet til yderligere at omfatte biblioteker på gymnasier, VUC'er og SOSU-skolerne, hvilket skabte mulighed for kontakt til bibliotekernes digitale tilbud for mere end 65 % af den fremtidige arbejdsstyrke i Danmark.

Arbejdstitlen for den nye strategi er *Biblioteker som katalysator for udviklingen af Danmark som innovativt samfund*, og gennemførelsen af denne strategi forudsætter tilførsel af nye midler til arbejdet i DEFF. Strategien rummer overordnet, at DEFF-bibliotekerne udvider målgruppen med private virksomheder og yderligere

offentlige institutioner, samt at DEFF-bibliotekerne etablerer nye services bl.a. til disse målgrupper. Hvis det ikke lykkes at tiltrække nye midler, vil DEFF under alle omstændigheder fortsætte sine kerneaktiviteter med udgangspunkt i den kendte bevilling.

DEFFs målgruppe er unge under uddannelse, forskere samt medarbejdere i private virksomheder og offentlige institutioner. Indsatsen vil fokusere på:

- At endnu flere får let adgang til viden
- At alle kan få gode informationskompetencer, så de kan finde og anvende den relevante viden
- At alle kan anvende kompetencematchværktøjer, så de kan etablere kontakt med videnspersoner
- At services til understøttelse af læring, forskning og innovation udvikles
- At den grundlæggende infrastruktur udbygges og udvikles løbende.

■ HANDLINGER

- Vi vil udvikle en ny DEFF-strategi
- Vi vil søge midler til et udvidet DEFF med nye målgrupper og flere services
- Vi vil fortsætte DEFFs kerneaktiviteter
- Vi vil nyorganisere DEFFs programgrupper
- Vi vil effektivisere licensarbejdet for at give rum til videreudvikling af området til gavn for uddannelses-, fag- og forskningsbibliotekerne
- Vi vil fortsat søge at involvere DEFF i nærliggende aktiviteter såsom Forskningsnettet, WAYF, videnskab.dk, den bibliometriske forskningsindikator og Open Access
- Vi vil fortsætte det internationale udsyn og engagement herunder især samarbejdet i Knowledge Exchange regi.

LINKS

Partnerskaber:

www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/fokusomraader/partnerskaber/integrationssamarbejde

DEFF:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/deff

Knowledge Exchange:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/ke

DEFF og Open Access:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/open-access

DEFF og forskningsregistrering:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/forskningsregistrering

DEFF LICENSER VIDEN I SPIL

Licensarbejdet i DEFF-regi har fokus på at forhandle og anskaffe mest mulig relevant, elektronisk information til forskere, undervisere og studerende inden for de deltagende institutioners budgetmæssige rammer. Anskaffelsen sker i nationalt samarbejde for at effektivisere indkøbsprocessen og administrationen af konsortielicenser og for at opnå mest mulig information for færrest mulige midler.

Der samarbejdes også internationalt for at opnå bedst mulige priser og betingelser.

I 2009 blev DEFF-licenssamarbejdet yderligere udvidet til at omfatte gymnasier, VUC'er og SOSU-skolerne. En licenspakke er specielt målrettet disse brugere og uddannelser.

DEFF Licensers primære målgruppe er institutioner under Undervisningsministeriet, Kulturministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. DEFF Licensers sekundære målgruppe er andre offentlige institutioner.

■ HANDLINGER

- Vi vil optimere licensdriften ved at effektivisere det administrative arbejde for konsortiets medlemmer, bl.a. ved udvikling af it-systemer
- Vi vil sikre bidrag til en dansk databrønd
- Vi vil øge fokus på Open Access i licensforhandlingerne
- Vi vil via en koordineret indsats, herunder DEFF Online, øge kendskabet til e-bøger
- Vi vil via projektet *Varedeklaration for licensbelagte ressourcer* forbedre kendskabet til konsortiets aftaler
- Vi vil samarbejde med internationale licensorganisationer for at opnå bedst mulige priser og betingelser for det danske konsortium
- Vi vil indgå i partnerskaber nationalt såvel som internationalt om licensarbejdet med henblik på ressourceoptimering
- Vi vil arbejde aktivt med at implementere servicedeclarationen for at ressourceoptimere arbejdsprocesserne i forhold til medlemmerne.

LINKS

Serviceklarationen:

www.deff.dk/content.aspx?catguid={4718C7AB-E114-4430-99ED-BAC4101F8DF2}

Licensgruppen for uddannelsesbiblioteker (LUB):

www.deff.dk/content.aspx?catguid={7E2E820A-F8FC-4700-B83C-9309F6D05C4A}

Licensgruppen for Universiteter og Forskningsinstitutioner (LUF):

www.deff.dk/content.aspx?catguid={027265A2-F481-4649-8678-9D19BB770F98}

Handlingsplanen for licensområdet:

www.deff.dk/showfile.aspx?IdGuid={F4FEBECA-9848-4449-BEC4-898ADB1A69E3%7d}

DEFF Online:

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/deff-online

OPEN ACCESS FRA PLANLÆGNING TIL IMPLEMENTERING

Igennem det sidste år har Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) arbejdet intensivt med Open Access via formandskabet for Videnskabsministeriets Open Access Udvalg. Udvalget færdiggjorde i foråret 2010 sine anbefalinger til, hvordan Danmark kan leve op til Ministerrådets anbefalinger om adgang til videnskabelig information i den digitale tidsalder. Open Access Udvalgets arbejde er sendt i bred høring, og Open Access er nu for alvor blevet et emne, som et bredt udsnit af interessenter forholder sig til.

Universitetsbibliotekerne intensiverer ligeledes Open Access-indsatsen, og til at understøtte dette arbejde har DEFF givet tilskud til Dansk Open Access-netværk. Netværket samler medarbejdere på bibliotekerne, som arbejder med Open Access, og giver dem mulighed for videndeling og erfaringsudveksling.

På europæisk plan er der blandt forlæggerne fokus på udvikling af nye forretningsmodeller, og DEFF arbej-

der via sit formandskab i Knowledge Exchange Open Access Working Group aktivt på at bidrage til dette i samarbejde med interessenterne på området, både i Knowledge Exchange-partnerskabet, men også på bredere europæisk plan.

En væsentlig del af Knowledge Exchanges arbejdsområde er at skabe opmærksomhed om Open Access, og i det kommende år opsamles succeshistorier blandt interessenterne med henblik på formidling til forskere, forskningsråd, lærestalter, forlæggere mv.

På den nordiske front er Nordbib-samarbejdet blevet forlænget med henblik på at byde ind på en samlet nordisk eScience-strategi i Nordisk Ministerråds regi. Rådets forskningsorgan, Nordforsk, forventes at barsle med en større satsning i samarbejde med de nordiske forskningsråd i 2010/11.

■ HANDLINGER

- Vi spiller en endnu mere aktiv rolle i det videre arbejde med Open Access og implementeringen af Open Access Udvalgets anbefalinger
- Vi indgår i Dansk Open Access Netværk og støtter op om bibliotekernes praktiske og strategiske arbejde med Open Access
- Vi øger fokus på Open Access i DEFFs konsortielicenser
- I samarbejde med Forsknings- og Innovationsstyrelsen har vi taget initiativ til en undersøgelse af små og mellemstore virksomheders adgang til resultaterne af offentlig finansieret forskning
- Vi arbejder på fællesnordiske Open Access-løsninger og videndeling på området
- Vi gør os klar til i Nordbib-regi at repræsentere nationalbibliotekerne og forskningsbibliotekerne i de kommende, nordiske eScience-strategier
- Knowledge Exchange øger fokus på nye forretningsmodeller
- Knowledge Exchange opsamler Open Access-succeshistorier.

LINKS

Open Access:

<http://deff.dk/content.aspx?catguid={432C8A5B-1EFC-47A5-8378-0339EAED4267}>

www.bibliotekogmedier.dk/beretning/open-access

Knowledge Exchange:

www.knowledge-exchange.info

Nordbib:

www.nordbib.net

INFORMATIONSKOMPETENCE

BEGYNDER PÅ UNGDOMSUDDANNELSEN

Informationskompetence dækker over en helt grundlæggende egenskab. Det er evnen til at finde, vælge og bruge information og viden – men ikke hvad som helst og hvor som helst. Det er kendskab til mulige kilder, så man kan vælge de bedste, det er evnen til at søge i dem og evnen til at vurdere dem. På alle niveauer er det en vigtig kompetence i videnssamfundet.

Gymnasierne, SOSU-skolerne og VUC'erne er nu kommet med i DEFF-samarbejdet, hvor de slutter sig til andre ungdomsuddannelser, professionshøjskolerne og universiteterne. Det giver en fantastisk mulighed for samarbejde på tværs af uddannelser og institutioner. Det giver også mulighed for at tænke informationskompetence ind som en rød tråd fra 1.g. til ph.d., fra erhvervsskole til erhvervsliv, fra viden her og nu til livslang læring.

Styrelsen for Bibliotek og Medier arbejder for, at alle, der tager en ungdomsuddannelse, i studietiden naturligt løbende møder elektroniske ressourcer og lærer at bruge dem. Vi arbejder på at forhandle store licensaftaler om e-ressourcer hjem til ungdomsuddannelserne på optimale vilkår og på at tilbyde dem en teknisk infrastruktur, der giver dem mulighed for at bruge ressourcerne kreativt og fleksibelt.

Styrelsen ønsker at øge opmærksomheden om informationskompetencer i uddannelsesdebatten og at få tænkt biblioteksfunktioner ind i læringsforløb på alle planer. Vi tilbyder samling og koordinering af videdeling på området og vil sætte endnu hårdere ind her fremover, ligesom vi vil rådgive og vejlede om kompetenceudvikling og efteruddannelse.

■ HANDLINGER

- Vi har iværksat et projekt om ny fælles biblioteksløsning til gymnasier, SOSU-skoler og VUC'er
- Vi støtter udvikling og brug af UB- og SWIM-test til kortlægning af informationskompetencer hos den enkelte studerende
- Vi forhandler licenser til store tidsskriftpakker og andre e-ressourcer på plads for ungdomsuddannelserne, yder hjælp og support og fungerer som talerør over for leverandørerne
- Vi afholder workshops og temadage om e-ressourcer og platforme, hvor købere kan møde sælgere og holde sig orienteret om nye tendenser og produkter
- Vi monitorer den nationale og internationale udvikling på området
- Vi medvirker til netværksdannelse imellem institutionerne og faciliterer videndeling
- Vi støtter udvikling af efteruddannelse og kompetenceudvikling for bibliotekspersonale på ungdomsuddannelserne.

LINKS

UB-testen:

www.ubtesten.dk

SWIM-projektets hjemmeside:

www.swiminfo.dk

Aarhus Universitets Studiemetro:

<http://studiemetro.au.dk>

Lib-guide:

www.daimi.au.dk/~benta/lib-guide

DEFF-ressourcer:

Wiki for DEFF-programgruppen Nye Institutioner <http://nyeinstitutioner.deff.wikispaces.net/Aktive+projekter>

Notat om Gymnasier, SOSU-skoler & VUC'er i DEFF:

www.deff.dk/content.aspx?catguid=%7bB38B5B3A-CE79-4E14-A10B-C6F03FD0C45C%7d

Projekt for fælles sektorløsning for gymnasie-, SOSU- og VUC-biblioteker:

gymnasiesosuvuc.deff.wikispaces.net

Åbne standarder
Z39.60 RFID
Digital faktura
danZIG

STANDARDER

SPRINGBRÆT TIL EFFEKTIVISERING

Styrelsen for Bibliotek og Medier understøtter en løbende effektiviseringsproces i bibliotekerne ved at deltage i udvikling af nye standarder og ved at understøtte implementering af standarder.

Kommunikation mellem systemer af mange forskellige fabrikater kan lade sig gøre, fordi der er aftalt fælles spilleregler: brug af standarder – anvendt efter styrelsens specifikationer.

Standarder bruges f.eks. til at binde systemer sammen.

Med Z39.50 til at bære kommunikation mellem bibliotekssystemer tjekkes tilgængelighed af biblioteksmateriale – og bestillinger fra bibliotek til bibliotek bæres uberørt af menneskehånd, indtil materialet afleveres eller hentes på hylden. Det nyeste samspil er at bære en bestilling fra en bruger i bibliotek.dk eller pallesgabod.dk til brugerens eget bibliotek.

RFID i biblioteker er et område, hvor den danske standardisering er brugt som springbræt til international standardisering.

■ HANDLINGER

- Vi fortsætter det internationale arbejde med RFID i biblioteker, hvor en international standard ISO28560 er på trapperne
- Som led i vores arbejde i Dansk Standard vil der blive udgivet en DS/INF 28560 RFID i biblioteker som en dansk profil af den internationale standard
- Vi følger op med en vejledning om RFID i biblioteker – også med det helt jordnære
- Vi fortsætter arbejdet med at udvikle samspil med udlånsdata – næste er flere funktioner til rådighed for brugeren: reservationsnummer, ændre afhentningssted etc. i bibliotek.dk med Z39.83 NCIP
- Vi har en webservice til prisforespørgsel på bedding, så bibliotekssystemet automatisk kan hente priser hos leverandøren
- Vi udarbejder vejledning for, hvordan den nye digitale faktura OIOUBL rationelt kan bruges mellem materialeleverandører og biblioteker.

LINKS

danZIG – profil for brug af Z39.50:
<http://biblstandard.dk/danzig>

Specifikationer om udveksling af udlånsdata (med NCIP):
<http://biblstandard.dk/ncip>

Lokale kataloger - en saga blot! – om brugen af NCIP:
<http://nicolaisensbiblioteksblog.blogspot.com/2010/08/lokale-kataloger-en-saga-blot.html>

Specifikation om indkøb:
<http://biblstandard.dk/editx>

Specifikationer for fælles præsentation af data fra arkiver, biblioteker og museer på internettet:
<http://biblstandard.dk/abm>

RFID i biblioteker. Dokumentation om standarder m.v. vedr. RFID i biblioteker:
<http://biblstandard.dk/rfid/dk>

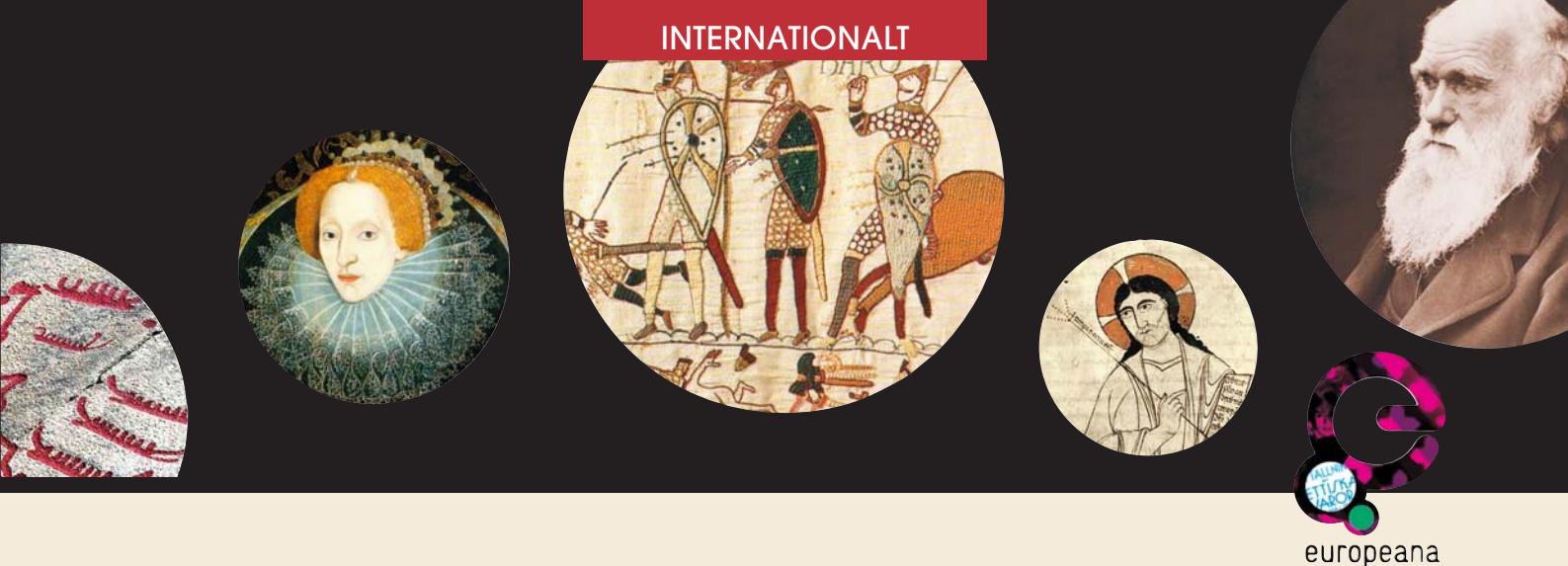
GLOBALISERING ER EN FÆLLES UDFORDRING

Fremvæksten af det digitale vidensamfund er et globalt fænomen, og hvor det er muligt, skal vi løse udfordringerne i fællesskab. Det gælder både i forhold til standarder og systemer, i forhold til koncepter for det nye bibliotek og i forhold til at skabe og formidle indhold. Det handler om, at vi i internationalt fællesskab udvikler det nye bibliotekskoncept og videndeler om nye services og faciliteter.

Styrelsen for Bibliotek og Medier deltager aktivt i udvikling af nye services som Worldcat og Europeana og bidrager til standardiseringsarbejdet, bl.a. i forhold til udvikling af RFID standard. Udviklingen af services i

Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) sker i tæt dialog med søsterorganisationer i Holland, England og Tyskland, hvor vi bl.a. i fællesskab har fokuseret på implementering af Open Access som publiceringsform for offentlig finansieret forskning.

Styrelsen deltager i mange fora og konferencer i den internationale dialog om udvikling af fremtidens bibliotekskoncepter, om partnerskaber og de nye digitale vilkår for tilgang til biblioteksmaterialer. Og vi publicerer løbende på engelsk.

■ HANDLINGER

- Vi er med i Worldcat, hvor bibliotek.dk er spejlet
- Vi deltager i udviklingen af Europeana, det hidtil største fælles europæiske biblioteksprojekt
- Vi deltager aktivt i internationalt standardiseringsarbejde
- Vi er sekretariat for Knowledge Exchange, der samarbejder med England, Holland og Tyskland, bl.a. om udvikling af Open Access
- Vi er sekretariat for Nordbib, et nordisk Open Access-projekt støttet af Nordisk Ministerråd
- Vi deltager i en række internationale fora, hvor udvikling af bibliotekskonceptet er på dagsordenen: IFLA, LIBER, Eblida og Naple
- Vi publicerer på engelsk på både web og i trykte publikationer for at videndele. Sammen med nordiske søsterorganisationer er der i 2010 udgivet fire numre af *Scandinavian Public Library Quarterly* og bogen *Nordic Public Libraries 2.0*. Sidstnævnte blev uddelt til samtlige deltagere i IFLA-konferencen 2010
- Vi publicerer *Danish Library Statistics 2009* og *DEFF Annual Report*
- Vi støtter Københavns og Århus kommuners arbejde med at etablere internationale konferencer om folkebiblioteksudvikling i Danmark.

LINKS

Worldcat:
www.worldcat.org

Europeana:
www.europeana.eu/portal

Knowledge Exchange:
www.knowledge-exchange.info

Nordbib:
www.nordbib.net

Publikationer:
www.splq.info
www.bibliotekogmedier.dk/nyheder/nyt-fra-biblioteksomraadet/artikel/ny-bog-om-nordiske-folkebiblioteker
www.bibliotekogmedier.dk/fileadmin/publikationer/publikationer_engelske/open_access_2010/index.htm

NemLog-in Brugeroplysninger Brugervenlighed Kalmar Union 2

WAYF DEN DIGITALE GENBRUGSSTATION

WAYF – Where Are You From, er en ny, sikker og simpel måde at genbruge eksisterende brugeroplysninger og loginsystemer på. Mere end tre mio. brugere har allerede mulighed for at logge ind på tjenester ved hjælp af WAYF. Og flere kommer hurtigt til.

Et eksempel på et WAYF-baseret login er, at brugerne kan logge på Ordbogen.com ved hjælp af deres personlige login-oplysninger hos en institution, som er tilsluttet WAYF. Ordbogen.com får alene overført de oplysninger, som er nødvendige for at give adgang (institutionsnavn) – og overførslen godkendes af brugeren personligt. Mange e-læringsystemer, biblioteker, forlag og andre har allerede indført WAYF-baseret login. Det er kun fantasien, som sætter grænser for genbruget!

WAYF kan ses som vandrør, der styrer vandet (data) de rigtige steder hen, uden at lagre eller forbruge noget undervejs. Til gengæld sikrer WAYF, at (data)kvaliteten er i orden, og at der ikke overføres unødigt mange oplysninger. Dermed bliver det lettere for både tjenester og institutioner at overholde *persondataloven*, idet WAYF sørger for at både datamængde og nødvendige aftaler er på plads – også i nordisk sammenhæng, da WAYF er en del af Kalmar Union nummer 2, som forbinder lignende systemer på tværs af de fem lande.

NemLog-in kan benyttes via WAYF, som både forventer vækst i antallet og typen af tjenester og institutioner, som tilsluttes i den kommende tid.

Login

■ HANDLINGER

- WAYF giver sparring til koncept-, system- og projektudvikling
- WAYF hjælper med tilslutning af institutioner og tjenester
- WAYF udvikler brugervenlighed
- WAYF deltager i nationale og internationale fora
- WAYF har løbende fokus på beskyttelse af privatlivets fred (privacy)
- WAYF formidler via artikler og foredrag
- WAYF deltager i udviklingsprojekter, herunder også EU-projekter.

LINKS

WAYF:

www.wayf.dk

Liste over tilsluttede tjenester:

http://wayf.dk/wayfweb/tilsluttede_tjenester.html

Liste over tilsluttede institutioner:

http://wayf.dk/wayfweb/tilsluttede_institutioner.html

Kalmar Union nummer 2:

www.kalmar2.org/kalmar2web/front_page.html

INSPIRATION

Eksempler på projekter og aktiviteter i 2010

Projekter under Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker

Limboland

Bibliotekerne i Odense, Århus og København har i samarbejde med filmproducenten Zentropa udviklet et nyt koncept for arrangementer i bibliotekssektoren. En lang række biblioteker bliver i efteråret 2010 premiereværter for filmen *Limboland*. Den handler om de problemstillinger, som unge indvandrere møder i deres hverdag, og filmvisningen følges op af dialog mellem deltagere i filmen og dens lokale publikum. De unge indvandrede tager på en 'dialogrejse' til en lang række biblioteker, som med inspiration fra et idékatalog har mulighed for at vinkle et arrangement, som passer til det enkelte lokalsamfund.

Licenser til masserne

I projektet udvikles en model for, hvordan der kan skabes øget interesse for og brug af licenser ved en samtidig

ekstern og intern synliggørelse. Ekstern er strategien at udvælge nogle få licenser med bred folkelig appel og gøre dem fysisk synlige for målgruppen, hvor behovet for licenserne er til stede. Internt på biblioteket er hensigten at vække interesse for de samme licenser ved at eksponere dem i dedikerede udstillingsmiljøer.

Den kompetente borger

Den kompetente borger er et udviklingsprojekt, hvor Netværk for voksenundervisning i Århus og Borgerservice og Biblioteker arbejder med at nytænke samarbejdsmulighederne mellem folkeoplysning og folkebiblioteker. Projektpartnerne vil sammen med andre centrale aktører skabe en model for, hvordan decentrale samarbejdsrelationer i fremtiden kan imødekomme den enkelte borgers behov for kompetenceudvikling.

Digital trendspotting

Nye og hastigt voksende medieformer

giver nye muligheder for at styrke bibliotekernes digitale services, så de møder brugernes behov. Projektet *Digital trendspotting* har i en åben, brugerdriven designproces udviklet innovative konceptforslag til bibliotekernes digitale services og produkter. Disse er nu præsenteret i et konceptkatalog, som kan tjene til inspiration for alle landets biblioteker.

Relationer der rykker

Projektet udvikler, afprøver og evaluerer et program for udvikling af professionelle relationskompetencer hos børnebibliotekets medarbejdere med henblik på, at programmet efter afprøvning kan anvendes nationalt. Perspektivet er, at børnebiblioteket bliver 'det frie rum/det 3. sted', hvor børn er både 'beings' og 'becomings'.

Læs mere om Udviklingspuljens projekter på Udviklingspuljeprosjekter. bibliotekogmedier.dk.

Projekter og aktiviteter i DEFF

Gymnasielærere og -bibliotekarere får uddannelse i informationskompetence

Danmarks Pædagogiske Universitets-skole, Aarhus Universitet, og Danmarks Pædagogiske Bibliotek udbyder i samarbejde med Det Informationsvidenskabelige Akademi (IVA) et efteruddannelsesforløb for gymnasielærere og bibliotekarere med fokus på viden og praksis om gymnasieelevers informationskompetencer. Med gymnasiereformen er der stillet nye krav til gymnasieelevernes informationskompetencer. Efteruddannelsesforløbet skal bl.a. styrke lærernes og bibliotekarernes kompetencer på området og derved klæde dem på til at opkvalificere eleverne.

Varedeklaration på DEFF-licenser

Projektet har til formål at udarbejde

faglige varedeklarationer til DEFF-licenserne. Det er en ressourcemæssig omkostning at tilvejebringe information om og vurdere de forskellige licenser, hvilket kan betyde, at licenser tegnes på et spinkelt fagligt grundlag. En faglig varedeklaration vil kunne anvendes som et redskab i beslutningsprocessen ved tegning af licenser og derved medvirke til, at institutionerne i højere grad ved, hvad de betaler til og hvorfor.

Dansk Open Access-netværk

Aktiviteterne på Open Access-området er i hastig vækst, såvel internationalt som nationalt. Danmark deltager i Knowledge Exchange (KE) og får dermed andel i de solide britiske, hollandske og tyske erfaringer på området. Det danske Open Access-netværk udbreder viden om Open Access, bl.a. gennem websitet open-access.dk. Netværket skal desuden gøre en bre-

dere kreds på bibliotekerne bekendt med de vigtigste tiltag på området. Derudover skal netværket sikre en frugtbar sammenhæng mellem DEFFs og KE's aktiviteter og universiteternes og forskningsinstitutionernes muligheder og betingelser.

Forskningsdata og Open Access

Pilotprojektet skal bidrage til at afklare bibliotekernes rolle i forhold til forskningsdata og skal støtte DEFFs fremtidige planlægning af Open Access til forskningsdata. Der arbejdes med indledende, praktiske eksperimenter, med afprøvning af international infrastruktur til identificering af forskningsdata og med undersøgelse af internationale erfaringer. Disse anvendes direkte som input i de praktiske eksperimenter.

Læs mere om disse og øvrige aktiviteter på www.deff.dk.

OM BIBLIOTEK OG MEDIER

- Styrelsen for Bibliotek og Medier er Kulturministeriets sagkyndige organ for det offentlige biblioteksvæsen og statens videncenter på medieområdet.

Styrelsen bistår Kulturministeriet, andre myndigheder og offentligheden i alle spørgsmål vedrørende folke- og forskningsbiblioteker samt spørgsmål vedrørende medier, først og fremmest radio, tv og den trykte presse.

Vi varetager forvaltningsopgaver, udviklingsopgaver og tilsynsopgaver, ligesom vi administrerer et antal tilskuds-

ordninger. Dertil sekretariatsbetjener vi en række faglige råd, nævn og udvalg.

- Styrelsen for Bibliotek og Medier beskæftiger ca. 75 medarbejdere. Vi deler adresse med Kulturministeriets øvrige to styrelser på H.C. Andersens Boulevard midt i København.

Læs mere om vores historie, organisation og opgaver på vores hjemmeside www.bibliotekogmedier.dk.

UDVIKLINGSPULJEN INTEGRATION

BIBLIOTEKER I HELE LANDET

PALLES GAVEBOD

LEKTIER ONLINE

MEDBORGERCENTRE

LÆRINGSTILBUD

LÆSELYST